

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Інститут модернізації змісту освіти МОН України
Інститут промислових та бізнес технологій (ІПБТ)
Українського державного університету науки і технологій (УДУНТ), м. Дніпро
Українська асоціація управління проектами «УКРНЕТ», м. Київ
Науково-дослідний інститут інтелектуальної власності (НДІВ)
Національної академії правових наук України (НАПрН України), м. Київ
Київський національний університет імені Тараса Шевченка, м. Київ
Національний технічний університет України «Харківський політехнічний інститут»
Національний технічний університет України «Київський політехнічний
університет імені Ігоря Сікорського», м. Київ
Одеський національний морський університет (ОНМУ), м. Одеса
Честоховський політехнічний університет, Польща
Uniwersytet Warszawski, Warszawa, Polska Rzeczpospolita, Польща;
Вища школа менеджменту у Варшаві, (WSM), Польща
Вища економіко-гуманітарна школа (WSEH) м. Бельсько-Бяла, Польща
Вища школа управління охороною праці в місті Катовіце, (WSZOP), Польща
Університет в Мішкольце, Угорщина
Інститут підвищення кваліфікації, Будапешт, Угорщина
Astana IT University, Kazakhstan
за підтримки:
Центр Українсько-європейського наукового співробітництва
Видавничий дім «Гельветика»
Дніпропетровський науково-дослідний експертно-криміналістичний центр МВС України
Юридична компанія «ЮРСЕРВІС», м. Дніпро

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

VI Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції
МІСТ «КИЇВ-ДНІПРО»
«УПРАВЛІННЯ ПРОЄКТАМИ. ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ПРОЄКТНОГО ТА
НЕЙПРОМЕНЕДЖМЕНТУ, ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ УПРАВЛІННЯ,
ТЕХНОЛОГІЙ СТВОРЕННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ ОБ'ЄКТІВ ПРАВА
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ, ТРАНСФЕР ТЕХНОЛОГІЙ»,
21-22 березня 2024 р.

ДНІПРО
УДУНТ
2024

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

VI Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції
м. КИЇВ і ДНІПРО

**УПРАВЛІННЯ ПРОЄКТАМИ. ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ПРОЄКТНОГО ТА
НЕЙРОМЕНЕДЖМЕНТУ, ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ УПРАВЛІННЯ,
ТЕХНОЛОГІЙ СТВОРЕННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ ОБ'ЄКТІВ ПРАВА
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ, ТРАНСФЕР ТЕХНОЛОГІЙ**

21-22 березня 2024 р.

ДНІПРО
УДУНТ
2024

УДК 005.8:[005.3+004.9+347.77]
У 67

Конференція запроваджена МОН України, лист Інституту модернізації змісту освіти
МОН України № 21/08-57 від 12.01.2024 року за № 90 у переліку.

Матеріали публікуються за оригіналами, наданими авторами.
Претензії до організаторів не приймаються.

Головний редактор д.т.н., проф. Петренко В. О.
Науковий редактор д.т.н., проф. Молоканова В. М.
Науковий редактор к.т.н., доц. Дорожка Г. К.

Управління проектами. Перспективи розвитку проектного та нейроменеджменту, інформаційних технологій управління, технологій створення та використання об'єктів права інтелектуальної власності, трансфер технологій : зб. наук. пр. VI Міжнар. наук.-практ. інтернет-конф. (21–22 берез. 2024 р.) / за ред. В. О. Петренка, В. М. Молоканової, Г. К. Дорожка ; УДУНТ, УКРНЕТ, НДПВ НАПрН України. – Дніпро : Укр. держ. ун-т науки і технологій, 2024. – 796 с.

У збірнику наукових праць наведені матеріали VI Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції «Управління проектами. Перспективи розвитку проектного та нейроменеджменту, інформаційних технологій управління, технологій створення та використання об'єктів права інтелектуальної власності, трансферу технологій». Збірник наукових праць становить інтерес для наукових працівників, викладачів, фахівців з інтелектуальної власності та управління проектами, а також студентів.

УДК 005.8:[005.3+004.9+347.77]

Цей твір ліцензовано на умовах Ліцензії Creative Commons
[«Attribution-NonCommercial-ShareAlike» 4.0 International \(CC BY-NC-SA 4.0\)](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/)
[\(«Із зазначенням авторства – Некомерційна – Поширення на тих самих умовах» 4.0 Міжнародна\)](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/)

ISBN 978-617-7440-41-2
DOI 10.15802/978-617-7440-41-2

© Український державний університет науки і технологій, 2024
© Українська асоціація управління проектами, 2024
© Науково-дослідний інститут інтелектуальної власності
Національної академії правових наук України, 2024
© Колектив авторів збірника, 2024

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

- РАДКЕВИЧ А.В.** – голова, доктор технічних наук, професор, перший проректор Українського державного університету науки і технологій (УДУНТ);
- ПРОЙДАК Ю.С.** – співголова, доктор технічних наук, професор, проректор з наукової роботи Українського державного університету науки і технологій (УДУНТ);
- БУШУЄВ С.Д.** – співголова, президент Української асоціації управління проєктами «УКРНЕТ», доктор технічних наук, професор, завідувач кафедри управління проєктами Київського Національного університету будівництва та архітектури;
- ДОРОШЕНКО О.Ф.** – співголова, канд. юридичних наук, директор Науково-дослідного інституту інтелектуальної власності НАПрН України;
- ПЕТРЕНКО В.О.** – заступник голови, доктор технічних наук, професор, завідувач кафедри інтелектуальної власності та управління проєктами УДУНТ, модератор конференції;
- ДОРОЖКО Г.К.** – заступник директора НДПВ НАПрН України, кандидат технічних наук, доцент, модератор конференції;
- МОЛОКАНОВА В.М.** – доктор технічних наук, професор кафедри системного аналізу та управління Національного технічного університету «Дніпровська політехніка»; модератор конференції;
- КОРОГОД Н.П.** – кандидат педагогічних наук, професор, професор кафедри інтелектуальної власності та управління проєктами УДУНТ;
- ВІХЛЯЄВ М.Ю.** – доктор юридичних наук, професор, директор Центру Українсько-європейського наукового співробітництва;
- ПЕРЕРВА П.Г.** – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри економіки бізнесу НТУ «Харківський політехнічний інститут», професор університету в Мішкольце (Угорщина), модератор конференції;
- КОБЄЛЄВА Т.О.** – доктор економічних наук, професор, професор кафедри економіки бізнесу НТУ «Харківський політехнічний інститут» модератор конференції;
- ЗАВГОРОДНЯ О.О.** – доктор технічних наук, професор, професор кафедри міжнародна економіка і соціально-гуманітарні дисципліни ІПБТ УДУНТ;
- ЛАПКІНА І.О.** – доктор економічних наук, професор, завідувачка кафедри управління логістичними системами і проєктами Одеського національного морського університету;
- КОЗЕНКОВ Д.С.** – кандидат економічних наук, професор, завідувач кафедри управління та адміністрування УДУНТ;
- ЮРЧИШИН О.Я.** – кандидат технічних наук, доцент, директор Департаменту інновацій та трансферу технологій НТУ України «КПІ імені Ігоря Сікорського»;

ЗМІСТ

УПРАВЛІННЯ ПРОЄКТАМИ ТА ПРОГРАМАМИ

S. D. BUSHUYEV, A.V. IVKO

PRINCIPLES OF SYNCRETIC PROJECT MANAGEMENT..... 17

TETIANA HILORME

IMPLEMENTATION OF INNOVATIVE ENERGY SAVING PROJECTS OF THE ENTERPRISES 21

**V.L. KHOMENKO, O.A. PASHCHENKO, YE.A. KOROVIAKA,
M.M. PASHCHENKO, T.P. MEDVEDOVSKA**

STRATEGIC INSIGHTS INTO PROJECT LIFECYCLE MANAGEMENT..... 25

**O.A. PASHCHENKO, V. L. KHOMENKO, YE. A. KOROVIAKA,
M.M. PASHCHENKO, T.P. MEDVEDOVSKA**

TECHNOLOGICAL ADVANCEMENTS IN PROJECT LIFECYCLE MANAGEMENT.....32

E.S. SHEIN, P.G. PERERVA

STARTUP STUDIO OF INNOVATIVE PROJECTS..... 39

M.O. TULUPOV

THE VALUE OF THE IRON AND STEEL WORKS INVESTMENT PROGRAM..... 45

АНДІЄВСЬКА В.О.

ОСОБЛИВОСТІ ЖИТТЄВОГО ЦИКЛУ СТАРТАП-ПРОЄКТУ..... 51

БІБІК С.І.

АНАЛІЗ ТЕХНОЛОГІЇ РОБОТИ СТАНЦІЇ «КОР» В СУЧАСНИХ УМОВАХ.....56

БІЛОЦЕРКІВЕЦЬ В.В., ЗАВГОРОДНЯ О.О., ЖМУРЕНКО В.Г.

МІЖНАРОДНІ КОНКУРЕНТНІ ПЕРЕВАГИ ЯК БАЗОВИЙ КОНСТРУКТ НАЦІОНАЛЬНИХ ПРОГРАМ І ПРОЄКТІВ РОЗВИТКУ ЕКСПОРТУ..... 62

БУЛАВІН Д.О., ПЕТРЕНКО В.О.

КОНЦЕПЦІЯ ІНТЕГРАЦІЇ СВИТОГЛЯДНИХ ЦІННОСТЕЙ В МЕТОДОЛОГІЮ УПРАВЛІННЯ ПРОЄКТАМИ..... 69

ПЕТРЕНКО В.О. <i>ЗАХИСТ АВТОРСЬКОГО ПРАВА І СУМІЖНИХ ПРАВ В КРЕАТИВНИХ ІНДУСТРИЯХ.....</i>	586
ПЕТРЕНКО В.О., ГЕТЬМАН К.С., МАЙМУР М.Ф. <i>ВИКОРИСТАННЯ ТЕХНОЛОГІЇ БЛОКЧЕЙН ДЛЯ ЗАХИСТУ ПРАВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ.....</i>	596
ПЕТРЕНКО В.О., КУЛИК О.М. <i>ЗАХИСТ ПРАВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ В ЦИФРОВОМУ СЕРЕДОВИЩІ.....</i>	606
ПЕТРЕНКО В.О., ОДИНЧЕНКО Т.М., КРАВЕЦЬ Л.В. <i>ЗАХИСТ ПОРУШЕНИХ ПРАВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ НА КОМЕРЦІЙНУ ТАЄМНИЦЮ.....</i>	618
ПЕТРЕНКО В.О., РОМАШКО А.С., РУДЧЕНКО В.О. <i>ВИКОРИСТАННЯ ОБ'ЄКТІВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ В РЕКЛАМНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ.....</i>	628
РОМАШКО А.С., ДОРОЖКО Г.К., ПЕТРЕНКО В.О. <i>НАПІВПРОВІДНИКОВІ ВИРОБИ, КОМПОНЕНТИ ТА ОХОРОНА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ ЩОДО НИХ.....</i>	638
РОМАШКО А.С., ЮРЧИШИН О.Я. <i>ЛІЦЕНЗУВАННЯ СТАНДАРТНИХ ОСНОВНИХ ПАТЕНТІВ (SEP).....</i>	643
СОРОКІНА Л.В. <i>ПРОБЛЕМИ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ В СФЕРІ НОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ.....</i>	650
УРАЗОВСЬКА О.С., КОРОГОД Н.П. <i>АКТУАЛЬНІ АСПЕКТИ ФУНКЦІОНУВАННЯ БІОБАНКІВ В СИСТЕМІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ: В КОНТЕКСТІ РОЗВИТКУ БІОТЕХНОЛОГІЙ ТА ІННОВАЦІЙНОЇ ЕКОСИСТЕМИ.....</i>	656
ФІЛАТОВА В.С., ХРАНОВСЬКА К.М. <i>КЛЮЧОВІ АСПЕКТИ ТРАНСФЕРУ ТЕХНОЛОГІЙ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ.....</i>	667
ЧЕРЕПОВ Л.В. <i>ЩОДО НАЦІОНАЛЬНОЇ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ СФЕРИ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ.....</i>	673

УДК 347.775

**ЗАХИСТ ПОРУШЕНИХ ПРАВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ
ВЛАСНОСТІ НА КОМЕРЦІЙНУ ТАЄМНИЦЮ**

В.О. ПЕТРЕНКО

доктор технічних наук, професор, заслужений діяч науки і техніки України,
академік Академії наук вищої школи України, завідувач кафедри
інтелектуальної власності та управління проектами Українського державного
університету науки і технологій, м. Дніпро
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-5017-1674>

Т.М. ОДИНЧЕНКО

старший викладач кафедри інтелектуальної власності та управління проектами
Українського державного університету науки і технологій, м. Дніпро

Л.В. КРАВЕЦЬ

молодший науковий співробітник Науково-дослідного інституту
інтелектуальної власності Національної академії правових наук України,
м. Київ
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-2562-682X>

**PROTECTION OF VIOLATED INTELLECTUAL RIGHTS
TRADE SECRET PROPERTY**

V.O. PETRENKO

Doctor of Technical Sciences, Professor, Honored Worker of Science and
Technology of Ukraine, Academician of the Academy of Sciences of the Higher
School of Ukraine, Head of the Department of Intellectual Property and Project
Management of the Ukrainian State University of Science and Technology, Dnipro
ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-5017-1674>

T.M. ODYNCHENKO

senior lecturer of the Department of Intellectual Property and Project Management of
the Ukrainian State University of Science and Technology, Dnipro

L.V. KRAVETS

junior researcher of the Research Institute of Intellectual Property of the National
Academy of Legal Sciences of Ukraine, m. Kyiv
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-2562-682X>

Анотація: У статті проведено аналіз основних проблем у сфері захисту порушених прав на комерційну таємницю в Україні. Наголошено, що для захисту комерційної таємниці в Україні потрібно використовувати організаційні, технічні та юридичні форми захисту. Приведені дослідження науковців з виявлення проблемних аспектів у площині захисту комерційної таємниці свідчать про необхідність законодавчого регулювання піднятих питань та необхідності прийняття Закону України «Про комерційну таємницю»

Ключові слова: комерційна таємниця, об'єкти інтелектуальної власності, захист комерційної таємниці, законодавче регулювання, конфіденційна інформація, економічне шпигунство

Abstract: The article analyzes the main problems in the field of protection of violated trade secret rights in Ukraine. It was emphasized that in order to protect commercial secrets in Ukraine, it is necessary to use organizational, technical and legal forms of protection. The cited studies of scientists on the identification of problematic aspects in the field of trade secret protection indicate the need for legislative regulation of the raised issues and the need to adopt the Law of Ukraine "On Trade Secrets"

Keywords: commercial secret, objects of intellectual property, protection of commercial secret, legal regulation, confidential information, economic espionage

На шляху до нової економіки – економіки знань, актуальним вдається питання захисту порушених прав інтелектуальної власності.

Недосконалість законодавства щодо захисту порушених прав інтелектуальної власності викликає безліч проблем.

Для забезпечення захисту інтелектуальної власності на комерційну таємницю на підприємстві потрібно створювати умови для надійної роботи та розвитку підприємства; запобігати зовнішнім та внутрішнім загрозам; захищати

інтереси підприємства від протиправних посягань; забезпечувати збереження нематеріальних ресурсів.

Комерційна таємниця, будучи частиною інтелектуальних ресурсів господарюючого суб'єкта, набуває все більшого значення, особливо з урахуванням глобалізації торгівлі. Разом із початком застосування інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) у процесах передачі інформації більш вагомим також стала й проблема контролю за несанкціонованим розповсюдженням конфіденційної інформації. Поширення пристроїв, які можуть використовуватись для доступу до інформації в Інтернеті, робить цей виклик ще більш ризикованим. Тому необхідність у відповідному правовому регулюванні, яке допоможе суб'єктам захищати свою цінну конфіденційну інформацію з урахуванням нових умов, визнається як бізнесом, так і урядами [1].

Захист інформації з обмеженим доступом надає переваги у конкурентній боротьбі суб'єктів господарювання.

Як зазначає автор [2, с. 53], на перших етапах ринкових перетворень у зв'язку зі зміною статусу власності, самостійним виходом підприємства на зовнішній ринок, прагненням до максимізації прибутку, виробництва конкурентоспроможної продукції, реалізованому в тому числі за допомогою зменшення витрат, використання нових технологій, збереження комерційної таємниці в діяльності підприємств справді набуло актуальності. Кожне підприємство прагнуло захищати свої комерційні таємниці, інтелектуальну власність і взагалі інформацію як найцінніший товар.

До складу комерційної таємниці мають бути віднесені різні види ноу-хау; відомості про винаходи й рацпропозиції, які не захищені авторським або патентним правом; інформація про факти укладання договорів і їхній зміст.

Як зазначає науковець Андрощук Г.О....«комерційна таємниця як економічна категорія зберігає корисність відомостей, які втратили б свою цінність під час оприлюднення, а також сприяє перетворенню інформації на

додатковий економічний фактор, до того ж факторним доходом є інформаційна рента» [3, с. 11].

У сучасних умовах господарювання підприємства повинні створювати систему захисту інтелектуальної власності. Система захисту інтелектуальної власності – це комплекс управлінських, правових, економічних, охоронних, судово-правових дій, що забезпечують безпеку підприємства в системі його економічної безпеки. Зазвичай діяльність щодо захисту інтелектуальної власності покладається на службу безпеки підприємства, яка повинна здійснювати контрольні та координуючі функції з метою забезпечення узгодженої роботи всіх працівників та підрозділів [4, с. 23].

Для забезпечення ефективної системи захисту інтелектуальної власності на підприємстві необхідно враховувати: специфіку, структуру підприємства, вид діяльності; кількісний та якісний склад менеджменту, персоналу; зовнішнє та внутрішнє середовище, в яких працює підприємство; необхідність чіткої координації дій, які спрямовані на адекватну реакцію на загрози; планування, розробка та впровадження планів та рішень; оптимальний розподіл та використання ресурсів; удосконалення застосування вже існуючих на підприємстві засобів захисту інтелектуальної власності; постійний контроль та захист прав інтелектуальної власності [5, с. 137].

В сучасних умовах господарюючим суб'єктам потрібно вживати необхідних заходів самозахисту комерційної таємниці шляхом прийняття нормативно-правових актів, використання технічних заходів захисту, корпоративної дисципліни.

Як зазначають науковці, враховуючи аналіз судової практики України, особа, бажаючи ефективно захистити свої майнові права на об'єкт інтелектуальної власності, має здійснювати ряд превентивних заходів, такі як: заздалегідь визначати чітко встановлений розмір грошових відшкодувань у договорі про нерозголошення комерційної таємниці, так як у разі порушення договору довести пряму дійсну шкоду є навряд чи можливо, розробити

Положення про комерційну таємницю та встановити відповідальність у разі її незаконного розголошення, та здійснювати превентивні заходи не юридичного характеру» [6, с.142-143].

В дослідженні науковця [7, с. 67] відмічено, що «... істотне значення має не творець (автор) інформації, що становить комерційну таємницю, а особа, яка здійснює законний контроль над комерційною таємницею. Проте зміст терміну «контроль» залишається неясним. Якщо взяти до уваги фактичну можливість доступу, працівник буде первинним власником комерційної таємниці, доки роботодавець не отримав інформацію. Тобто, первинним власником комерційної таємниці є підприємець, який зобов'язаний створювати структури конфіденційності шляхом договірної та оперативної відвідуваності і тим самим встановлювати питання первісного придбання комерційної таємниці. Отже, як зазначає автор, власником комерційної таємниці є особа, яка має права на комерційну таємницю, яка правомірно визначила інформацію комерційною таємницею, контролює її та вжила розумних заходів для збереження такої інформації в таємниці».

Крадіжка комерційних таємниць здійснюється шляхом видалення, копіювання або запису конфіденційної та цінної інформації в компанії для використання конкурентами. Промислове шпигунство ведеться в комерційних цілях, а не національних цілях безпеки і повинно бути диференційованим від конкурентної розвідки, яка є юридичною категорією, що характеризує збір інформації шляхом вивчення корпоративних видань, сайтів, патентних заявок, тощо, щоб визначити специфіку діяльності корпорації. Промислове шпигунство включає таємні операції, такі як: розкрадання комерційних таємниць, підкуп, шантаж і технологічний нагляд. Економічне шпигунство ведеться або організовується урядом і набуває рис міжнародного масштабу, у той час як промислове та корпоративне шпигунство здійснюється на національному рівні і відбувається між компаніями або корпораціями [8, с. 225].

Як зазначає науковець «...в умовах економічної конкуренції особливу занепокоєність викликає можливість застосування інформаційних технологій та можливостей кібернетичного простору для здійснення промислового (комерційного) шпигунства» [9, с.138]. На його думку, способи розголошення комерційної таємниці можуть бути різними: усно, письмово, із застосуванням засобів зв'язку, передача документів або предметів, повідомлення в засобах масової інформації, наукових статтях, виступах, ознайомлення хоча б однієї сторонньої особи з відповідними документами або предметами, навмисне створення умов для такого ознайомлення, у тому числі шляхом бездіяльності, тощо [9, с.135].

В Україні було три спроби прийняття Закону України Про комерційну таємницю». У 2004 році народним депутатом Т. Довгим було розроблено проєкт Закону України «Про охорону прав на комерційну таємницю». У 2005 році народним депутатом А. Семиногою підготовлено проєкт Закону України «Про основні засади охорони комерційної таємниці в Україні». А у 2008 році розроблено проєкт Закону України «Про охорону прав на комерційну таємницю» Міністерством освіти і науки України, що схвалено розпорядженням Кабінету Міністрів України від 5 листопада 2008 р. № 1404-р. Але ці проєкти Законів були відправлені на доопрацювання та так і не були прийняті.

Науковець Кравченко О. проаналізував ці законопроекти і зауважив, «...що обов'язки осіб, які мають доступ до комерційної таємниці, та відповідальність за розголошення відомостей, що становлять комерційну таємницю, юридичні та фізичні особи, в тому числі службові особи органів державної влади, включаючи службових осіб контролюючих та правоохоронних органів, а також органів місцевого самоврядування, які мають або мали доступ до комерційної таємниці суб'єктів господарювання, потрібно більш чітко визначити відповідальність цих державних органів за витік

комерційної таємниці, як, наприклад, це передбачено стосовно банківської таємниці в Законі України «Про банки і банківську діяльність» [10, с. 16-17].

Комерційна таємниця належить до конфіденційної інформації, оскільки відповідно до ст. 505 Цивільного кодексу України доступність такої інформації повинна обмежуватися її власником і може поширюватися лише за його бажанням і лише у визначеному ним та законодавством порядку.

Відповідно до ст. 506 Цивільного кодексу України майновими правами інтелектуальної власності на комерційну таємницю є такі:

- право на використання;
- виключне право надавати дозвіл третім особам на використання,
- виключне право перешкоджати неправомірному розголошенню, збиранню тощо. [11]

Якщо право суб'єкта господарської діяльності на комерційну таємницю порушене у межах укладеного договору саме особою, яка є стороною договору, то застосовуються до винної особи цивільно-правові норми за порушення зобов'язань, передбачені главою 51 Цивільного кодексу України. [11]

У разі порушення цього права у позадоговірних зобов'язаннях особою, що незаконно заволоділа такою інформацією, застосовуються норми про зобов'язання про відшкодування шкоди, передбачені главою 82 Цивільного кодексу України. [11]

Ч. 3 ст. 162 Господарського кодексу України передбачено, що особа, яка протиправно використовує комерційну таємницю, зобов'язана відшкодувати завдані збитки суб'єкту господарювання. [12]

Так, згідно зі ст. 231 Кримінального кодексу України незаконне збирання інформації (дії, спрямовані на отримання інформації, що є комерційною таємницею) з метою незаконного використання цих відомостей чи використання їх (впровадження у виробництво чи врахування під час планування), що призвело до настання істотної шкоди власнику, карається

штрафом від трьох до восьми тисяч неоподаткованих мінімумів доходів громадян [13].

До складу комерційної таємниці мають бути віднесені різні види ноу-хау; відомості про винаходи й рацпропозиції, які не захищені авторським або патентним правом; інформація про факти укладання договорів і їхній зміст.

На думку авторів [14, с. 31] з позицій сфери інтелектуальної власності можна виділити напрям науково-технічної безпеки – це стан захищеності наукового потенціалу держави, наявних у країні конкурентоспроможних технологій, а також недопущення та усунення наслідків технологічної недосконалості та господарської діяльності, який сьогодні поширюється та поглиблюється.

Висновки. Для захисту комерційної таємниці в Україні потрібно використовувати організаційні, технічні та юридичні форми захисту. Наголошено, що розпорошеність правових норм у різних нормативно-правових актах щодо комерційної таємниці ускладнює їх сприйняття та негативно впливає на практику застосування. Прийняття Закону України «Про комерційну таємницю» призведе до врегулювання суперечливих питань в законодавстві щодо комерційної таємниці та сприятиме інвестиційній привабливості України та матиме позитивний вплив на бізнес-середовище суб'єктів господарювання.

Література

1. Редько К. Ю., Куніцька З. Е. Комерційна таємниця: особливості та проблеми нормативно-правового забезпечення в Україні. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. 2021. № 5. URL: <http://www.dy.nauka.com.ua/?op=1&z=2074> (дата звернення: 14.11.2023). DOI: [10.32702/2307-2156-2021.5.34](https://doi.org/10.32702/2307-2156-2021.5.34)
2. Ляшенко О. М. Концептуалізація управління економічною безпекою підприємства: монографія. 2-ге вид., переробл. К. : НІСД, 2015. 348 с.

3. Андрощук Г.О. Комерційна таємниця як фактор забезпечення національної економічної безпеки: практика Китаю. Частина 1. *Наука, технології, інновації*, 2022. № 2. С. 10 – 21.
4. Перевалова Л.В., Окладна М.Г. Проблеми захисту інтелектуальної власності в системі економічної безпеки підприємства. *Вісник НТУ «ХПІ»*, 2016. № 13 (1185). С. 20-23.
5. Петренко В.О., Рудченко О.В., Берковський Є.О. Проблеми формування системи інтелектуальної безпеки підприємства. *Юридичний науковий електронний журнал*. Запоріжжя, 2019. № 6. С. 134 - 138.
6. Завертнева-Ярошенко В.А., Ячменська М.М. Проблеми правового захисту комерційної таємниці в Україні. *Правова держава*. 2018. Вип. 32 . С. 134-145.
7. Ленго Ю. Правове регулювання комерційної таємниці за законодавством України та Європейського Союзу. *Теорія і практика інтелектуальної власності*. 2023. № 4-5. С. 61-72.
8. Кравченко О. Економічне шпигунство. *Публічне право*. 2017. № 4 (28). С. 224-228.
9. Мовчан А. В. Захист комерційної таємниці суб'єктами господарювання в умовах економічної конкуренції. *Європейські перспективи*. 2016. № 1. С. 134–138.
10. Кравченко О. Вдосконалення законодавства України щодо комерційної таємниці суб'єктів господарювання. *Інформація і право*. 2017. № 2 (21). С. 13-19.
11. Цивільний кодекс України. Закон України від 16 січня 2003 р. № 435-IV// Відомості Верховної Ради (ВВР), 2003, №№ 40-44, ст.356. URL: [zakon 5.rada.gov.ua/ laws /show /435-15](http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/435-15). (дата звернення 09.03.2024 р.)
12. Господарський кодекс України // Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2003, N 18, N 19-20, N 21-22, ст.144. URL: [zakon 5.rada.gov.ua/ laws /show /436-15](http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/436-15). (дата звернення 09.03.2024 р.)

13. Кримінальний кодекс України: станом на 1 вересня 2001 року / Верховна Рада України, 2001, N 25-26. URL: zakon 5.rada.gov.ua/ laws /show /2341-14. (дата звернення 09.03.2024 р.)

14. Тінізація економіки та інтелектуальної економіки як загроза національній безпеці країни та їх детінізація: монографія/ О.Б.Бутнік-Сіверський, В.О.Петренко/за наук. редакцією д.е.н., проф. Бутнік-Сіверського О.Б. К.: Інтерсервіс, 2020. 108 с.

Наукове видання

**УПРАВЛІННЯ ПРОЄКТАМИ. ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ПРОЄКТНОГО ТА
НЕЙПРОМЕНЕДЖМЕНТУ, ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ УПРАВЛІННЯ,
ТЕХНОЛОГІЙ СТВОРЕННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ ОБ'ЄКТІВ ПРАВА
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ. ТРАНСФЕР ТЕХНОЛОГІЙ**

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

**VI Міжнародної науково-практичної
інтернет-конференції
(21-22 березня 2024 року)
Київ-Дніпро**

**Головний редактор д.т.н., проф. Петренко В. О.
Науковий редактор д.т.н., проф. Молоканова В. М.
Науковий редактор к.т.н., доц. Дорожко Г. К.**

Формат 60x84 ^{1/16}. Ум. друк. арк. 46,27. Обл.-вид. арк. 33,61.
Зам. № 36

Видавець: Український державний університет науки і технологій.
вул. Лазаряна, 2, ауд. 2216, ауд. 263 м. Дніпро, 49010.
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 7709 від 14.12.2022

Адреса видавця та дільниці оперативної поліграфії:
вул. Лазаряна, 2, Дніпро, 49010